

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT augustus

ALGEMEEN

In een conferentie op hoog niveau staken vijf Latijns Amerikaanse landen in Bogotá de koppen bij elkaar om de economische integratie van het continent te bespoedigen.

De nieuwe president van Colombia, Carlos LLERAS RESTREPO, werd op 7 augustus geïnstalleerd. LLERAS ging goed van start.

In Venezuela bleven regering en oppositie onverzoenbaar met betrekking tot de voorgestelde nieuwe belastingwetgeving. De eenheid van de oppositie bleef echter beperkt tot deze ene kwestie. Een drieledige splitsing in de rangen der links-extremisten hinderde de ontplooiing van de nieuwe parlementaire strategie van de C.P.V.

President BALAGUER bleef een onbevroede doortastendheid aan de dag leggen, maar zijn tegenstanders van links en rechts hadden zo langzamerhand de kat uit de boom gekeken. Nieuwe krachtmetingen zouden na het vertrek van de inter-Amerikaanse vredesmacht in de Dominikaanse Republiek aan de orde zijn.

De president van Nicaragua, René SCHICK, overleed na een hartaanval.

De poging van de nieuwe president van Guatemala, Julio Cesar MENDEZ MONTENEGRO, om de links extremistische guerilla's te bewegen tot het neerleggen van de wapens, zijn mislukt. De leider van de beweging van de 13e november, YON SOSA, verklaarde dat hij alle banden met de trotskisten had verbroken. Zijn bekendmaking dat zijn groep zich zou hebben herenigd met de F.A.R. onder leiding van TURCIOS LIMA, werd door deze laatste niet bevestigd.

In Havanna werd een permanente organisatie van Latijns Amerikaanse studenten opgericht, welke mag worden beschouwd als een tegenhanger van de O.L.A.S. Fidel blijft zich klaarblijkelijk verzetten tegen de nieuwe lijn van Moskou, maar niettegenstaande hij de Sovietvolgelingen steeds met nieuwe in Havanna gezetelde organisaties om de oren slaat, sorteren zijn oproepen tot geweld vrij weinig effect. CASTRO heeft de felheid van zijn campagne tegen de Christendemocraten in het algemeen - en die van Chile in het bijzonder - de afgelopen maand wederom verhoogd.

De Dominikaans-consulaire stoelendans op Aruba ging voort. Thelma FRIAS arriveerde met het voornemen haar verkapte ballingschap aan te wenden voor de bekering van de aanhangers der P.R.D. op Aruba.

De Scheepvaartvereniging Curaçao en A.H.U.-voorzitter Wilson GODETT waren er samen op uit Hubert ROJER, voorzitter van de C.B.H., op de kruin te slaan. Het is opmerkelijk dat de S.V.C. zich blijkbaar niet heeft afgevraagd wie het alternatief voor GODETT, dat zij vroeg of laat broodnodig zal hebben, dan wel zou moeten zijn.

Een Cubaanse tafeltennisser, Ramón FERNANDEZ GRAS, gaf bij het beëindigen van de kampioenschapswedstrijden voor Midden Amerika en het Caraïbisch Gebied, welke afgelopen maand op Curacao werden gehouden, te kennen dat hij niet naar zijn land wenste terug te keren. FERNANDEZ GRAS werd toegestaan op Curaçao te wachten op een visum voor de Verenigde Staten. Cubaans commentaar op de defectie bleef uit.

DE CONFERENTIE VAN BOGOTA

Afgelopen maand werd in Bogotá een nieuwe urgentie gegeven aan de moeizame pogingen om te komen tot de economische integratie van Latijns Amerika.

De nauwelijks gefinstalleerde president van Colombia, Carlos LLERAS RESTREPO, bevestigde zijn belangstelling voor de integratie door direkt na zijn verkiezing verschillende hoofdsteden te bezoeken, waar de afspraken voor een conferentie op hoog niveau werden gemaakt. Vijf landen namen deel aan de bijeenkomst in Bogotá, die wegens het kaliber van de afvaardigingen door de pers al gauw een "kleine topconferentie" werd genoemd. FREI vertegenwoordigde Chile, LEONI Venezuela. Ook Peru en Ecuador zonden - alhoewel geen presidenten - zwaar geschut. Van Ecuador kwam ex-president Fernando SCHWALB en van Peru ex-president GALO PLAZA.

Illustratief voor enkele der moeilijkheden waarmede voorstanders van Latijns Amerikaanse integratie geconfronteerd zijn, waren de onvermijdelijke speculaties en misverstanden omtrent de beweegredenen van de "vijf",

Er werd gesproken over blokvorming als een uiting van separatisme. Gevreesd werd dat Venezuela zou trachten de gesprekspartners over te halen tot een felle veroordeling van militaire staatsgrepen, c.q. tot het aanvaarden van de z.g. Betancourt doctrine. Vooral in Brazilië en Argentinië werd in de groepering een uitdaging gezien aan het adres van de niet-democratisch gekozen regeringen. Inderdaad hebben vier van de vijf landen die aan de conferentie deelnamen aan thans gekozen presidenten, terwijl terugkeer naar een democratische regeringsvorm in Ecuador in het vooruitzicht is gesteld.

Daags voor de conferentie werd echter door Colombia de regering van generaal ONGANIA van Argentinië erkend. Hiermede werd ten koste van een zeker Venezolaans misnoegen het wantrouwen van Brazilië en Argentinië ten dele weggenomen. LLERAS was kennelijk niet van plan de kansen op sukses in het economische vlak te laten torpederen door de conferentie a priori politieke tweedracht op het continent te laten zaaien. Venezuela onthield zich ten aanzien van de stap van LLERAS van officieel commentaar. Rafael CALDERA, die als oppositieleider - maar aanhanger van de Betancourt doctrine - meer vrijheid van spreken heeft, noemde het tijdstip waarop Colombia het nieuwe bewind van Argentinië besloot te erkennen buitengewoon ongelukkig en "kwetsend voor Venezuela". LEONI wist op de conferentie slechts te bereiken dat de vijf landen zich in algemene zin uitspraken als voorstanders van de parlementaire democratie.

Terwijl Carlos LLERAS RESTREPO ongetwijfeld bij zijn entrée als staatshoofd zowel in eigen land als daarbuiten een positie van groot prestige heeft oververd, was Eduardo FREI de dominerende figuur op de conferentie. Het was FREI, die verleden jaar het initiatief nam tot het bestuderen van de mogelijkheden tot het vestigen van een Latijns Amerikaanse Economische Gemeenschap. Door zijn blik op het "noorden" te slaan, heeft FREI Chile haar onafhankelijkheid van de as Brasilia/Buenos Aires doen poneren. Het perscommentaar uit deze hoofdsteden getuigde dan ook van een zekere wrevel die zich ondermeer uitte in een afschildering van FREI als eigengereid en heerszuchtig. Onder bedekte termen werden de overige deelnemers aan de conferentie tegen de invloed van FREI gewaarschuwd.

Indien het de bedoeling was de atmosfeer in Bogotá te bederven, dan is de opzet mislukt. De enige der deelnemers die zich genomen heeft kunnen voelen, is LEONI. De praal waarmee men in Venezuela zijn terugkeer uit Bogotá heeft gesceneerd, zou er op kunnen duiden dat men de teleurstelling over de kleurloze rol van LEONI op de conferentie wilde verbergen en mogelijk prestigeverlies op het thuisfront wilde ondervangen.

Overigens mag de conferentie van Bogotá zeker wel succesvol genoemd worden. De vijf landen - als laatste Venezuela - zijn allen aangesloten bij de Latijns Amerikaanse Vrijhandelsassociatie. Wat zij hebben gepoogd te bereiken is een versnelling van het integratie-proces door het sluiten van regionale akkoorden. De ontwikkeling van de Benelux binnen E.E.G.-verband werd aangehaald ter illustratie van de doelstellingen van de "vijf". In het slotcommuniqué wordt gewag gemaakt van de grote verschillen welke in het vlak van economische ontwikkeling tussen de Latijns Amerikaanse landen bestaan. Teneinde een harmonische en gelijkwaardige continentale ontwikkeling te stimuleren - aldus de ondertekenaars van het communiqué - zullen aan de minder ontwikkelde landen bepaalde voordelen moeten worden toegekend. Hiertoe zouden akkoorden van tijdelijke aard kunnen worden gesloten tussen een of meer der minder ontwikkelde landen en een der meer ontwikkelde.

De "vijf" pleitten voor versterking van de Latijns Amerikaanse Vrijhandelsassociatie en voor geleidelijke vereniging van deze associatie met de Midden-Amerikaanse Gemeenschappelijke Markt.

Concrete plannen werden gemaakt voor gemeenschappelijke openlegging van het binnenland. Het Peruviaanse voorstel voor de aanleg van wegen door het oerwoud werd door de conferentie overgenomen als een middel tot het verbreken van de traditie dat alle Latijns Amerikanen zich in de kuststroken vestigen.

In eerste instantie zal gewerkt worden op het faciliteren van het grensverkeer tussen de verschillende landen.

De "Alliance for Progress" kreeg enige kritiek te doorstaan, maar deze behelsde de toepassing van de daarin neergelegde beginselen, en niet de beginselen zelf. De vergaderende presidenten verklaarden zich voorstanders van een Inter-Amerikaanse ontmoeting van presidenten, waar zij onder meer zullen pleiten voor meer soepele voorwaarden verbonden aan de hulpverlening door de Verenigde Staten. Men vond bijvoorbeeld dat de verplichting om Amerikaanse produkten te kopen, die met Amerikaanse vervoersmaatschappijen onder dekking van Amerikaanse verzekering moeten worden aangevoerd, gevoeglijk kon worden gewijzigd in een minder stringente beperking waarin de Latijns Amerikaanse landen zouden kunnen worden opgenomen. De grotere circulatie zou de hulpverlening veel doeltreffender maken, terwijl de Verenigde Staten uiteindelijk toch als voornaamste leverancier aan hun trekken zouden komen.

Stabilisatie van de prijzen van door Latijns Amerika geleverde grondstoffen en vermindering van de import restricties door de Verenigde Staten werden gezien als een voorwaarde voor een beter functioneren van de Alliance.

Het hoofdthema van de conferentie was dat voor Latijns Amerika economische en sociale ontwikkeling zonder integratie niet mogelijk zou zijn. Een niet geïdentificeerd delegatielid gaf te kennen dat bij de bespreking van het probleem der periodieke staatsgrepen in Latijns Amerika naar voren was gebracht dat politieke stabiliteit in elk gegeven land niet door buitenlandse politieke sancties kon worden afgedwongen, maar dat naarmate de economische integratie werkelijkheid wordt, de politieke instabiliteit - zeker in de vorm die zij nu heeft - wel zal moeten verdwijnen. De geleidelijk aan opgebouwde structuur van wederzijdse afspraken zal tenslotte de beste bestrijding blijken te zijn van de vloek der paleisrevoluties. Het links extremisme kon slechts door een gezonde sociaal-economische ontwikkeling, dus slechts door integratie buiten spel worden gezet.

Het was Eduardo FREI die het meest welsprekend de geest van de bijeenkomst vertolkte. Luid toegejuicht door een enorme menigte verzameld op het Plaza Bolivar,

verzekerde hij zijn toehoorders dat de presidenten niet in Bogotá waren samengekomen om in bloemrijke taal de problemen van hun volkeren te verdoezelen. De conferentie had in grote lijnen de doelstellingen neergelegd, maar had ook concrete beslissingen genomen en onderlinge afspraken gemaakt welke bewezen dat de urgentie van de problemen werd beseft en de noodzaak voor daden in plaats van woorden werd erkend.

Terwijl de praktische betekenis van de conferentie van Bogotá slechts zal kunnen blijken uit de "follow-up", is toch reeds het feit dat de vijf landen zonder de Verenigde Staten als souffleur bij elkaar gekomen zijn om op zakelijke constructieve wijze gemeenschappelijke problemen onder ogen te zien, een positieve ontwikkeling waarvan het belang voor geheel Latijns Amerika zonder meer duidelijk is.

VENEZUELA

De impasse tussen regering en oppositie betreffende het ontwerp van de belastingwet, bleef in augustus onopgelost. Nadat de regering eerst geneigd scheen te zijn water in de wijn te doen, bleken alle geschilpunten naderhand toch nog niet uit de weg geruimd te zijn, zodat de oppositie door bleef gaan de parlementsitzingen te boycotten.

Inmiddels gingen de verschillende partijen door met woordenspel en manoeuvres met betrekking tot de verkiezingen van 1968. Reeds eerder werd gewezen op de chaotische indruk die het politieke toneel van Venezuela door deze koortsachtige, en vaak zinloze bedrijvigheid aan het volk en naar buiten geeft.

Nauwelijks hadden de oppositiepartijen elkaar in de belastingkwestie gevonden, of allerwege begonnen de speculaties omtrent een monsterfront tegen Acción Democratica. Onmiddellijk hierop volgden weer uitspraken van alle belangrijke en vele obscure politieke figuren, waarbij nu deze dan gene partij uit het schimmige front werd geweerd.

In grote trekken is er echter weinig veranderd. COPEI blijft trachten in de gematigd linkse sector steun te vinden voor haar presidentiële kandidaat, Rafael CALDERA. In de F.N.D. zijn stemmen opgegaan om te komen tot een gemeenschappelijk actieprogramma van deze partij, COPEI, FDP (DAGER/LARRAZABAL), en MDI. Deze laatste is - naar men zich zal herinneren - de coterie van wijlen UGARTE PELAYO, na afsplitsing van U.R.D. tot partij geproclameerd. De gelijksoortige afsplitsing van de F.N.D., A.P.I. genaamd, werd door de woordvoerders van F.N.D. om begrijpelijke redenen niet als kandidaat frontgenoot genoemd.

Voor F.D.P. is het probleem wellicht dat COPEI Wolfgang LARRAZABAL het presidentschap misschien wel zou kunnen bezorgen, maar dit ongetwijfeld niet zou willen, terwijl de extreem linksen, dus VPN en PRIN, het misschien wel zouden willen maar niet kunnen.

Aangezien het er toch op lijkt dat U.R.D. VILLALBA als kandidaat niet zal laten varen, tenzij A.D. bereid zou zijn een "onafhankelijke" compromiskandidaat te steunen, zou een kandidaat van een oppositiefrent waaraan COPEI deelnam, goede kansen maken om het monopolie van A.D. op het presidentschap te breken. De verdeeldheid van de oppositie, die na de misleidende eendracht in de kwestie over de belasting weer duidelijk aan het licht kwam, moet de A.D.-ecos dan ook als muziek in de oren hebben geklonken.

Een samensmelting, die overigens reeds geruime tijd de facto had plaatsgevonden werd afgelopen maand officieel beklonken. Dit was de eenwording van P.R.N. en M.I.R. Zoals verwacht werd keerde Domingo Alberto RANGEL uit Italië naar Venezuela terug om het secretariaat generaal van de partij te aanvaarden. Voorzitter van P.R.I.N. is Raul Ramos GIMENEZ. De "I" van P.R.I.N. (Integración), is een andere dan die van M.I.R. (Izquierda). De nadruk ligt op samenbundeling en nationalisme. Prompt verklaarde P.R.I.N. zich voorstander van een "Frente Político Progresista", waarin vertegenwoordigd zouden zijn arbeiders, boeren, de bourgeoisie en de "nationalistische produktiekrachten". Rangel sloot wel onmiddellijk samenwerking met COPEI uit door het vermoeden uit te spreken dat COPEI de kern zal zijn waartoe alle "rechtse" krachten zich aangetrokken zullen voelen. Hij gaf toe dat er in COPEI ook wel progressieve krachten aan het werk waren, maar betreurde het dat deze niet aan bod komen.

CALDERA sloeg direkt terug met de mededeling dat RANGEL blijkbaar niets had geleerd en niets had vergeten. Het was, zo zei hij, nog altijd dezelfde verwarde figuur die in de groeven van zijn gedachtenwereld was blijven steken. COPEI had zich bij de aankomst van RANGEL van elk commentaar onthouden, omdat het "niet sportief is om van een omgevallen boom brandhout te maken". Nu schiep CALDERA er genoeg in te vernemen dat RANGEL hem de eer had bewezen zich als zijn tegenstander te identificeren.

De felle reactie van CALDERA stelt jeugdige Copeyanen die mogelijk niet negatief zouden staan tegenover het door RANGEL voorgestelde front, voor een duidelijke keuze: de linkse beweging afwijzen of COPEI de rug toekeren. Het lijkt overigens niet waarschijnlijk dat de P.R.I.N., ondanks het feit dat zij in

RANGEL een leider heeft gekregen van meer niveau dan RAMOS GIMENEZ, in staat zal zijn haar aanhang belangrijk te vergroten.

HERERA OROPEZA heeft het restant van zijn V.P.N. tenslotte toch gevoegd bij de F.D.P., zich klaarblijkelijk neerlegend bij de kandidatuur van LARRAZABAL. Voor wat betreft aanhang zal dit voor LARRAZABAL weinig betekenen. Het voor- naamste doelwit voor de F.D.P. is op dit moment, naar verluidt, de U.R.D. Er zouden reeds besprekingen gaande zijn met de eerder genoemde M.D.I. (nala- tenschap UGARTE PELAYO) met integratie als oogmerk. Onder de nog trouwe leden van de U.R.D. wordt blijkbaar ook een intensieve wervingscampagne gevoerd.

De huidige stand is derhalve ongeveer als volgt:

1. Acción Democrática, nog altijd de grootste partij, maar vrijwel geïsoleerd, behoudens de romps van de U.R.D. onder VILLALBA, welke mogelijk toch nog zelfstandig de verkiezingen zal ingaan;
2. COPEI, met toenemende aanhang, de partij waarop verschillende z.g. onaf- hankelijken uit de F.N.D. hoek ditmaal zullen wedden;
3. Een links front met F.D.P. als kern en A.D.- en U.R.D.-afvalligen als mee- lopers, en gematigde M.I.R.- en P.C.V.-exponenten als infiltranten.

Als de bestaande geschillen in Acción Democrática niet tot een scheuring lei- den, zal deze partij dankzij haar nog altijd massale aanhang onder de boeren en in de vakbeweging, een goede kans behouden om CALDERA's derde poging om president te worden te doen mislukken. De test komt echter pas over twee jaar en in feite is elke speculatie thans zinloos.

Er zou dezerzijds dan ook geen aanleiding gevonden zijn om hier wederom in detail op in te gaan, ware het niet dat juist dit speculeren in steeds toene- mende mate de daden van regering en oppositie in Venezuela bepaalt.

De P.C.V. zette haar campagne tegen de doorvechtende Douglas BRAVO en zijn volgelingen voort. In de staat Lara zou het tot een treffen zijn gekomen tus- sen een groep van BRAVO onder bevel van Freddy CARQUEZ en eenheden van het z.g. "Simon Bolivar" guerrillafront, geleid door Tirso PINTO. De groep BRAVO-lingen werd verweten gepoogd te hebben het Simon Bolivar front te infiltreren.

CARQUEZ en enkele anderen werden van hun posten ~~ont~~theven. De groep van PINTO zou zich schriftelijk tot de regering hebben gewend met het aanbod de wapens neer te leggen als "de politieke gevangenen worden vrijgelaten en buiten de wet gestelde partijen in ere worden hersteld". BRAVO mag dan halsstarriger zijn, ook deze groep is blijkbaar niet bereid tot onvoorwaardelijke overgave.

Er deden geruchten de ronde als zou Pedro MEDINA SILVA in de loop van augustus uit Cuba clandestien naar Venezuela zijn teruggekeerd teneinde vrede te helpen stichten in de verdeelde rangen van de P.C.V. In het openlijk links extremistische kamp zou de splitsing thans drieledig zijn. De officiële partij houdt zich aan de Moskoulijn, BRAVO zou rechtstreeks steun ontvangen uit Cuba, terwijl de M.I.R.-groep die RANGEL heeft gedesavoueerd op de Chinese Volksrepubliek zou zijn georiënteerd. Het plan van Moskou, dat door de voortdurende guerilla-activiteiten wordt doorkruist, zou voorzien in het optreden van HERRERA OROPEZA (VPN) en RANGEL (PRIN). die min of meer plausibele figuren zijn voor het bedrijven van front-activiteiten.

GUYANA

Cheddi JAGAN werd op het partijcongres van de People's Progressive Party als partijleider herkozen. Zijn vrouw Janet werd wederom secretaresse generaal van de partij.

Door Venezuela werd nogmaals te kennen gegeven dat dit land een toetreden van Guyana tot de Organisatie van Amerikaanse Staten niet zou toestaan zolang het grensgeschil betreffende Essequibo niet tot een oplossing is gebracht.

Venezuela beroept zich hierbij op een desbetreffend artikel in de statuten van de O.A.S. De Venezolaanse bekendmaking kwam als een reactie op de mededeling van BURNHAM dat Guyana het lidmaatschap zou aanvragen.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

BALAGUER schijnt vast besloten te zijn het roer in eigen hand te houden. Meer nog, hij tracht consequent tussen de klip en de draaikolk door te zeilen. In zijn radiorede op 12 augustus, waarin hij de indiening bij het congres aankondigde van een wet ter beperking van activiteiten van de politieke partijen, verklaarde hij er zich van bewust te zijn sedert zijn ambtsaanvaarding de sympathie van velen te hebben verloren, die op hem hadden gestemd in de ijdele hoop persoonlijk voordeel uit zijn bewind te kunnen trekken.

BALAGUER's voorstel om openbare vergaderingen en demonstraties van politieke partijen terwille van de publieke rust op te schorten tot drie maanden voor de gemeenteraadsverkiezingen welke binnen twee jaar zullen moeten worden gehouden, dreigde echter het tegenovergestelde te bereiken van wat hij er zich van scheen voor te stellen. Alle oppositiepartijen spraken zich uit tegen het ontwerp.

Juan BOSCH, Horacio Julio ORNES COISCOU namens de Vanguardia Revolucionario Dominicano, en Rafael MARTINEZ namens de P.R.S.C. veroordeelden allen het ontwerp als een "schending van de menselijke rechten", een "dictatoriale maatregel", en het "muilkorven van de publieke opinie". Uit P.R.D.-kringen kwam het dreigement - waarover BOSCH zelf niet repte - dat de parlementariërs van de P.R.D., die toch al waren weggelopen uit de kamer bij de behandeling van de wet tot opheffing van de Corporación Azucarera Dominicana, in den vervolge de parlementszittingen permanent zouden boycotten als de regering het ontwerp betreffende politieke activiteiten niet zou intrekken.

BALAGUER bleek bereid een parlementaire afvaardiging van de P.R.D. te ontvangen om de bezwaren van de oppositie tegen het ontwerp te bespreken.

De controverse rondom het opheffen van de "suiker-corporatie" betrof het voornemen van BALAGUER om de suikerindustrie te decentraliseren en denationaliseren. BALAGUER ging er van uit dat efficiëntie en daardoor de concurrentiepositie van de Dominikaanse suikerindustrie kon worden verbeterd door het particulier initiatief in te halen. De staatsbedrijven waren door slecht beheer en corruptie verliesposten geworden, die beter konden worden opgeheven. De P.R.D. zag in de maatregel een gevaar voor de bestaanszekerheid van duizenden arbeiders bij noodlijdende bedrijven. De MR1J4 zag er bevoordeling van het grootkapitaal in.

Een maatregel van BALAGUER welke met algemene instemming werd ontvangen was die tot het opkopen van de tabakoogst. De president verklaarde dat de surplustabak die de boeren thans niet, dan wel tegen sterk gereduceerde prijzen kwijt kunnen, tegen de normaal gangbare prijzen door het gouvernement zou worden opgekocht. BALAGUER had goede hoop dat onderhandelingen welke thans gaande waren met Duitsland en Japan, alsmede met enkele Nederlandse firma's tot de verkoop van de surplustabak zouden leiden. Inmiddels wilde hij ervoor zorgen dat de boeren niet werden gedupeerd door de tijdelijke overvloed op de lokale markt.

De Verenigde Staten verhoogde het import quota voor Dominikaanse suiker voor dit jaar met ruim 132.000 ton. Op elke 100 pond hiervan zal 1/2 peso uitvoerbelasting worden geheven. De hierdoor verkregen 2 miljoen pesos zullen worden aangewend voor onderhoud en verbetering van binnenwegen.

Op het politieke front nam BALAGUER maatregelen tegen IMBERT BARRERA. In een radiorede, waarin hij verklaarde dat het hem was opgevallen dat de generaal frequente en langdurige bezoeken aflegde aan garnizoens, "verzocht" hij hem hiermee op te houden, teneinde de schijn te vermijden dat er nu reeds samenzweringen tegen het constitutionele bewind werden gesmeed. BALAGUER's verzoek hield een bedekte dreiging in. Hij stelde namelijk dat zowel de minister van defensie, PEREZ Y PEREZ, als generaal IMBERT het land een dienst zouden bewijzen als zij er zorg voor droegen dat aan deze onverstandige bezoeken onmiddellijk een einde werd gemaakt.

Anderzijds trad BALAGUER onverbiddelijk op tegen het hoofd van de nationale politie, Generaal José de Jesus MORILLO LOPEZ. Deze werd op staande voet van zijn post ontheven, toen hij de lijfwacht van Luis AMIAMA TIO ophief zonder voorkennis van de president. AMIAMA TIO - met IMBERT overlevende van de aanslag op TRUJILLO - had toen hij zich uit de aktieve dienst terugtrok het recht gekregen zich te allen tijde door een ~~zest~~ batal officieren te doen vergezellen. Zoals BALAGUER het voorstelde had MORILLO op eigen houtje gehandeld. Uit betrouwbare bron werd evenwel vernomen dat MORILLO (mondelling) instructies had ontvangen van de Minister van Binnenlandse Zaken, Ramon A. CASTILLO. Dat BALAGUER niet tegen CASTILLO optrad en slechts tegen MORILLO, zou te verklaren zijn door het feit dat de president in wezen niet zwaar tilde aan de maatregel, maar al geruime tijd een excuus zocht om zich van MORILLO te ontdoen. Deze had n.sedert de verkiezingen herhaalde malen Juan BOSCH opgezocht en lange gesprekken met de P.R.D-leider gevoerd.

Als het ontslag van MORILLO zou kunnen worden uitgelegd als een actie tegen de P.R.D., geheel anders was het optreden van de president toen door eenheden van de luchtmacht in Barahona Dr. Rafael MOLINA URENA, secretaris generaal van de P.R.D., samen met enkele partijgenoten werd gearresteerd.

BALAGUER beval onmiddellijke invrijheidstelling en het instellen van een onderzoek naar de toedracht van het incident. BALAGUER greep in nog voordat Juan BOSCH de kans had gehad tegen het incident te protesteren.

Afgezien nog van een aantal politieke moorden, waarbij o.m. Ramón MEJIA del CASTILLO, alias "Pichirilo" ^{#)}, om het leven kwam, blijkt uit het bovenstaande dat de situatie in de Dominikaanse Republiek gespannen blijft.

Vernomen werd dat BALAGUER gaarne aan de O.A.S. het verzoek zou willen richten als is het een symbolisch contingent van de vredesmacht nog na 25 september in het land te laten blijven. Aangezien het Congres zich unaniem tegen het aanblijven van de vredesmacht heeft uitgesproken, en door de oppositie is beweerd dat BALAGUER misschien wel zou "zwichten voor Amerikaanse druk" om de "bezitters" langer te laten blijven, zal de president waarschijnlijk het risico van op eigen benen staan wel moeten lopen.

Tegen het einde van de maand werd bekend dat BALAGUER overwoog PEREZ Y PEREZ te doen vervangen door kolonel NEIT NIVAR SEIJAS. Kolonel Luis NEZ TEJADA, op wiens loyaliteit BALAGUER volkomen vertrouwt, had reeds MORILLO vervangen als hoofd van de nationale politie. Als NIVAR SEIJAS, die gedurende de campagne BALAGUER als "bodyguard" vergezelde, een greep kan krijgen op het militaire apparaat, zou de president voor zover mogelijk voorbereid zijn op het vertrek van de Vredesmacht. Door verschillende waarnemers werd evenwel de aantasting van PEREZ Y PEREZ riskant beschouwd.

#) Ramón MEJIA del CASTILLO, alias "Pichirilo" was gedurende de burgerstrijd in 1965 actief aan de zijde van CAAMAÑO. Pichirilo was de schipper van de Granma, het vaartuig waarmee Fidel CASTRO in 1965 naar Cuba voer, en waarnaar het orgaan van de CP-Cuba is genoemd.

CUBA

Het vierde Latijns Amerikaanse studentencongres werd besloten met een communiqué waarin de geweldadige bestrijding van de regeringen in Latijns Amerika, met uitzondering van die van Cuba, werd gepropageerd.

Havanna werd een nieuw secretariaat rijker, en wel dat van de O.C.L.A.E., de Organización Continental Latino Americano de Estudiantes. (De onnodige toevoeging van Continental bezorgde de afkorting de "C", die afleiding van CLAE Congreso Latino Americano de Estudiantes, duidelijk maakt.) De nieuwe organisatie kan worden gezien als een studentikoze aanvulling van de O.L.A.S., de revolutionaire solidariteitsorganisatie welke uit de triccontinentale conferentie voortspoot.

De internationale communistische mantelorganisatie in de studentenwereld, de International Union of Students (I.U.S.), zou volgens de regels der kunst nog altijd de moederorganisatie moeten zijn van de O.C.L.A.E., maar zij heeft dan wel tegen wil en dank een koekoeksei uitgebroed.

De I.U.S. staat onder leiding van Moskou en de bij haar aangesloten Latijns Amerikaanse studentenorganisaties dienen als het goed is de politiek van de communistische partijen in hun landen te steunen. Bij de O.C.L.A.E. zijn wel de meest militante studentengroepen aangesloten en deze zijn zelfs in de linkse wereld van Latijns Amerikaanse studenten niet de meest representatieve.

De I.U.S. zond waarnemers naar Havanna en droeg waarschijnlijk in niet geringe mate financieel bij tot de schismatische ontwikkeling op het congres.

Van een openlijke breuk was er echter slechts sprake met betrekking tot de verhoudingen tussen de Cubanen en de Chilenen. Over de twist omtrent de plaats waar de conferentie moest worden gehouden en daarna over de Chileense weigering om deel te nemen, werd al eerder geschreven. De Cubaanse studentenfederatie werd tijdens het congres verblijd met een telegram van de Unie van Studentenfederaties van Chile (U.F.U.Ch.), waarin de Cubanen van sectarisme werden beticht, en waarin hen (zeer terecht) werd verweten het congres voor eigen politieke doeleinden te willen misbruiken. Het resultaat deed het Cubaanse marionettenspel eer aan. Als een man veroordeelden de afgevaardigden de Chileense studentenorganisatie. Het Chileense telegram was lasterlijk en beoogde de Latijns Amerikaanse studenten te verdelen. De Cubanen zelf beschuldigden de U.F.U.Ch. ervan gedomineerd te worden door een pro-imperialistische en reactionaire groep. Deze beschuldiging is niet van humor ontbloot als men bedenkt dat de communistische jeugdbeweging zich recentelijk wederom bij de U.F.U.Ch. heeft aangesloten omdat er "positieve veranderingen" waren gekomen in de

politiek van de U.F.U.Ch. Kennelijk heeft de Chileense rode jeugd de tot frontvorming manende stem van Moskou wel gehoord.

Het merkwaardige verschijnsel doet zich voor dat de vete tussen CASTRO en FREI zich begint af te tekenen in de verhoudingen tussen de Chileense communisten en de socialistenvan Salvador ALLENDE. ALLENDE die samen met de Chileense communist Orlando MILLAS in Cuba was voor de viering van de Cubaanse verjaardag van de Cubaanse revolutie, reageerde tot de grote verontwaardiging van het thuisfront (waaronder ook de communisten) gunstig op de aanvallen van CASTRO op FREI en zijn "pro-imperialistische pseudoreformisme". CASTRO hekeldede de bereidheid van de Sovjet Unie om haar handelsbetrekkingen met het regiem van FREI uit te breiden, iets waar de Chileense communisten zeer tevreden over zijn. In tegenstelling tot ALLENDE was MILLAS zeer gebelgd over CASTRO's speech, vooral omdat hij zichzelf rekende tot de door CASTRO aangevallen "pseudo-revolutionairen". MILLAS keerde vroegtijdig terug naar Chile.

Te oordelen naar de felheid waarmede in de Cubaanse pers werd gereageerd op de conferentie in Bogotá, zien de Cubanen in de tendens naar integratie een wezenlijk gevaar. Opmerkelijk was de buitengewone aandacht die ook waar het de samenkomst in Bogotá betref, aan Eduardo FREI werd besteed. Het "feest" in Bogotá bevestigde dat FREI de grootste "demagoog" van het continent is, de "Latijns Amerikaanse bandiet bij uitstek". Het blok dat de Chileense president samen met een aantal kleurloze figuren als LEONI en LLERAS tracht te vormen zou tot doel hebben het revolutionaire élan van de Latijns Amerikaanse verschoppelingen in de verwrongen baan van het "reformisme" te leiden. Hierdoor zou er van de werkelijke revolutionaire geest niets overblijven. Terwijl door de Cubaanse pers steeds erop vertrouwd wordt dat de volkeren zich niet zullen laten "misleiden" door de machinaties van het Amerikaanse imperialisme, schijnt men in Cuba dit optimisme ten aanzien van de machinaties van FREI niet te kunnen opbrengen. FREI mag dan een lakei van het imperialisme zijn, de schaapskleuren schijnen hem zeer wel te passen.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Afgelopen maand arriveerde Thelma FRIAS de RODRIGUEZ, de voormalige senatrice voor de P.R.D., vergezeld van haar echtgenoot, op Aruba om het Dominikaanse consulaat over te nemen. Frank MOLINA was inmiddels al vertrokken.

Naar werd vernomen, mag de benoeming van Thelma FRIAS inderdaad gezien worden als een degradatie. Haar politieke activiteiten ten gunste van MIOLAN zouden BALAGUER te gortig zijn geworden. Thelma FRIAS heeft zich niet verzet tegen de benoeming tot consul omdat zij blijkbaar hoopt de Dominikaanse gemeenschap op Aruba te kunnen bekeren tot het "Miolanisme" en bij het missiewerk geld te kunnen inzamelen voor het goede doel.

Het schijnt dat de regering in de Dominikaanse Republiek zich omtrent het gedrag van Thelma FRIAS op Aruba niet veel illusies maakt en dat van de inmiddels tot Honorair Consul Generaal herbenoemde Arubaanse zakenman, Jules NIEUW, desbetreffende rapportages worden ingewacht.

De Dominikaanse consulaire spoeling op Aruba dreigde nog dunner te worden door de benoeming van de hotelhouder, Benjamin (Mimi) MARCHENA tot honorair vice-consul. MARCHENA had nog niet besloten of hij de benoeming zou aanvaarden.

Hij was naar verluidt voornemens de Dominikaanse kanselarij schriftelijk te bedanken voor de eer en haar tevens voor te stellen in zijn plaats de advocaat Juan B. WIX tot vice-consul te benoemen. Het zag er evenwel naar uit dat MARCHENA wellicht niet de kans zou krijgen de benoeming te weigeren, omdat deze zou worden ingetrokken voor hij in staat was te reageren. Er zou namelijk in Santo Domingo door Dominicanen, bekend met Aruba, geprotesteerd zijn tegen de benoeming, omdat - in hun woorden - het hotel van MARCHENA een kwalijk verkapt bordeel is.

Omtrent de consulaire vertegenwoordiging op Curaçao was nog geen beslissing gevallen. Vernomen werd dat de voorzitter van de afdeling Curaçao van de Partido Reformista, Francisco SANTANA, door president BALAGUER was ontboden ten paleize. Onder de Dominicanen op Curaçao vroeg men zich af of dit betekende dat SANTANA het consul-generaalschap werkelijk zou krijgen, of dat BALAGUER hem persoonlijk een vergulde pil zou toedienen. Er werd wel een andere naam genoemd voor de post van consul generaal, en wel "een zekere ESPAILLAT", die naar verluidt de vader zou zijn van TRUJILLO's beruchte beul, Arturo ESPAILLAT. De algemene reactie der Curaçaose Dominicanen was: "dan maar de barbier".

De situatie in de haven van Willemstad werd er niet rooskleuriger op. Naarmate de voorzitter van de C.B.H. (Bèbè) ROJER voortging met een nogal militante behartiging der belangen van de leden van zijn bond, bleek steeds meer dat de Scheepvaartvereniging Curaçao de leiders van de A.H.U. bevoordeelde teneinde ROJER te breken.

Een twintigtal checkers in dienst van de K.N.S.M. - allen lid van de C.B.H. - verzochten bij monde van ROJER van losse in vaste dienst ~~over te mogen~~ gaan. Het betrof checkers die gedurende lange tijd bij de K.N.S.M. gewerkt hebben en hun bezorgdheid uitten over het gebrek aan bestaanszekerheid dat het losse dienstverband nog altijd met zich meebrengt.

De K.N.S.M. - en naderhand de Scheepvaartvereniging - stelde zich op het standpunt dat de C.A.O. betreffende losse arbeiders met de A.H.U. was gesloten en dat de C.B.H. dientengevolge de checkers niet kon vertegenwoordigen. Dit argument betekende dat zelf ROJER als los arbeider, niettegenstaande hij voorzitter is van een andere door de werkgeefster erkende bond, door de A.H.U. diende te worden vertegenwoordigd. De checkers hadden behalve met het lidmaatschap ten overvloede nog in een brief aan de K.N.S.M. allen individueel ROJER gemachtigd om namens hen met de maatschappij te spreken. Toen van de maatschappij op een ultimatum tot onderhandelen niet werd gereageerd besloten de checkers tot een staking. De maatschappij dreigde met ontslag en liet de stakers via de A.H.U. desbetreffend aanschrijven. Met de A.H.U. had de scheepvaartvereniging geen conflict en de checkers dienden zich te houden aan de bepalingen van de met de A.H.U. gesloten C.A.O. In opdracht van ROJER gingen de checkers weer aan het werk, maar de voorzitter van de C.B.H. zelf was inmiddels geschorst. Zijn identiteitskaart werd ingetrokken en aan het einde van de maand was ROJER nog steeds werkloos.

Vernomen werd dat het bestuur van de C.B.H. overwoog een kort geding aan te spannen tegen de S.V.C. Tegen zijn eigen werkgeefster, de K.N.S.M. zou ROJER naar verluidt persoonlijk ageren.

Inmiddels had Wilson GODETT, die sedert hij de KNSM-agent PIETERS dreigde te vermoorden en naderhand wegens het mishandelen van twee K.N.S.M.-employé's niet op de werven mocht verschijnen, werk gekregen bij de Haven Exploitatie Maatschappij. Sedert zijn terugkeer op de werf is de spanning onder de arbeiders wederom toegenomen. In de gelederen van de C.B.H. groeit de overtuiging dat de Scheepvaartvereniging "uit GODETT's hand eet".

Het feit dat ROJER zijn werk kwijt is vergroot de onzekerheid onder de leden van de C.B.H., die zich toch al min of meer bedreigd voelen door de "sterke arm" van GODETT.

Inderdaad wordt het prestige van GODETT onder de havenarbeiders door de werkgeefsters opgebouwd ten koste van dat van ROJER. In het maandoverzicht van juli j.l. werd bereids op de kortzichtigheid van een dergelijk beleid gewezen.

Aan de pogingen om ROJER klein te krijgen liggen twee dingen ten grondslag. De C.B.H.-leider heeft de laatste tijd inderdaad een aantal suksessen behaald die enerzijds de maatschappijen geld en anderzijds GODETT aanhang gekost hebben.

De acties van ROJER waren voor het merendeel ten behoeve van losse arbeiders, waardoor de apathie van de A.H.U.-leiding in reliëf werd gebracht. ROJER slaagde er in conform het bepaalde bij artikel 1614c van het B.W. 100% uitkering van loon gedurende "betrekkelijk korte tijd" bij ziekte c.v. ongevallen af te dwingen. Met toepassing van een bepaling in de C.A.O. tussen A.H.U. en S.V.C. slaagde hij er in voor enkele arbeiders die lid waren van de oude N.H.U. van TSCHUMIE vergoeding te krijgen voor arbeid verricht zonder in achtneming van de gestipuleerde verplichte rustperiodes. ROJER ageerde daarnaast tegen het uitblijven van de in het vooruitzicht gestelde pensioenregeling door de H.E.M.C.

Het geschil betreffende de overgang van checkers in vaste dienst vond zijn oorsprong in de uitlating van GODETT, dat hij ROJER kapot kon maken omdat de C.B.H.-leider in losse dienst was en derhalve door de A.H.U. onder curatele kon worden gesteld.

Indien dezerzijdse conclusie uit het optreden van de maatschappij juist is, met name dat de maatschappijen bereid zijn GODETT de bal toe te werpen, dan gooien zij niet slechts hun eigen glazen in, maar zijn zij doende de toekomst van een levensader van Curaçao te verpanden.